

5. Polarisatie: confrontatie en handelingsperspectieven

signalen voor de professional

Sociaal-maatschappelijk en politieke gebeurtenissen bieden een platform voor spanningen en tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen. Zo ontstond na de moord op Theo van Gogh zicht op polarisatie door islamitische jongeren, die de moord rechtvaardigden. Maar ook rechtsextremistische polarisatie kwam in beeld, door de zogenoemde ‘Lonsdale’ jongeren die betrokken waren bij anti-buitenlander en anti-vreemdelingen acties.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat eerstelijnsprofessionals in het onderwijs, welzijn en politie regelmatig in aanraking komen met signalen van polarisatie. Dit zijn vooral signalen op het gebied van discriminatie en ‘wij-zij’ denken, die zich veelal voordoen bij de leeftijdsgroep 16 tot 20-jarige jongens.

Professionals worden naast politieke en maatschappelijke fricties op tal van manieren in de dagelijkse praktijk geconfronteerd met polarisatie: bij het organiseren van een evenement of activiteiten op school of in het jongerencentrum, na (inter) nationale gebeurtenissen, op het sportveld etc.

aanpak door de professional

De aanpak van polarisatie vergt een specifieke rol van professionals. De onderstaande set van activiteiten, opgesteld door het COT, heeft nadere uitwerking en aanscherping, maar kan wel als handvat dienen bij het doordenken van de rol van een professional in het voorkomen van en reageren op polarisatie .

Wat kom je tegen?	Wat te doen?
Toename tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen/afnemende binding	<ul style="list-style-type: none"> - Bijdragen leveren aan gelijke behandeling - Bijdragen leveren aan het verbinden van bevolkingsgroepen in het algemeen - Gericht bijdragen leveren aan het creëren van positieve ervaringen tussen bevolkingsgroepen
Verscherping van tegenstellingen	<ul style="list-style-type: none"> - Escalatie van tegenstellingen waar kunnen nemen - In algemene zin bijdragen leveren aan het tegengaan van escalatie - Het bieden van een plek om maatschappelijke spanningen te bepreken en uiting te geven aan emoties (ook na incidenten) - Het handhaven van gedragsregels om provocaties te voorkomen - Gericht bijdragen leveren om escalatie tussen identificeerbare groepen in eigen omgeving tegen te gaan - Kunnen waarnemen van plannen van bewuste provocaties ten aanzien van andere bevolkingsgroepen - Kunnen waarnemen wanneer incidenten een structureel karakter krijgen.
Incidenten met een structureel	<ul style="list-style-type: none"> - Aanvullende informatie kunnen geven over incident en

karakter Geconfronteerd worden met een incident dat kan duiden op polarisatie	achtergrond hiervan - Kunnen bijdragen leveren aan duiden van het incident - Bij kunnen dragen aan de reactie op een incident om zodoende de gevolgen te beperken - Bij kunnen dragen aan de maatschappelijke 'thermometer' en in staat zijn de impact van waar te nemen - Bij kunnen dragen aan het voorkomen van nieuwe incidenten in de nasleep van een incident
Gevolgen/ nasleep	- Leveren van bijdragen aan het zoveel mogelijk wegnemen van onrustgevoelens - Het kunnen optreden tegen de veroorzakers van het incident - Het in contact kunnen brengen van bevolkingsgroepen die betrokken waren bij incidenten

COT, 2008

Meer weten?

M. Zannoni, L. van der Varst, E. Bervoets, M. Wensveen, V. van Bolhuis, E. van der Torre (2008) *De rol van eerstelijnswerkers bij het tegengaan van polarisatie en radicalisering*. Van 'ogen en oren' naar 'het hart' van de aanpak. COT, Den Haag.